

## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

### שמות פרק יב'

(יד) והיה היום הזה לכם לזכרון ונחגתם אתו חג ליהוה לדרתיכם חקת עולם תחגגוהו: (יד) והיה היום הזה לכם לזכרון ונחגתם אתו חג ליהוה לדרתיכם חקת עולם תחגגוהו: (יד) ויהי יומא הדיו לכוון לדוכרנא ותחגונו ימיה חגא קדם יי לדריוכוו קים עלם תחגגיה:

(טו) שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתים פי כל אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון עד יום השבעי: (טו) שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתים פי כל אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון עד יום השבעי: (טו) שבעת יומין פטיר תיכלון ברם ביומא קדמאה תבטלון חמיע מבתיוכוו ארי כל דיוכול חמיע וישתצי אנשא ההוא מישראל מיומא קדמאה עד יומא שביעאה:

(טז) וביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם: (טז) וביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם: (טז) וביומא קדמאה מערע קדיש וביומא שביעאה מערע קדיש יהי לכוון כל עיבידא לא יתעבד בהון ברם די מתאכל לכל נפש הוא בלחודוהי יתעבד לכוון:

(יז) ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את עבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום הזה לדרתיכם חקת עולם: (יז) ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את עבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום הזה לדרתיכם חקת עולם: (יז) ותשרון ית פטירא ארי בכרו יומא הדיו אפיקית ית חיליוכוו מארעא דמצרים ותשרון ית יומא הדיו לדריוכוו קים עלם:

(יח) בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצת עד יום האחד ועשרים לחדש בערב: (יח) בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצת עד יום האחד ועשרים לחדש בערב: (יח) בניסן בארבעא עסרא יומא לירחא ברמשא תיכלון פטירא עד יומא עסרין וחד לירחא ברמשא:

(יט) שבעת ימים שאר לא ימצא בבתים פי כל אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל בגר ובאזרח הארץ: (יט) שבעת ימים שאר לא ימצא בבתים פי כל אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל בגר ובאזרח הארץ: (יט) שבעת יומין חמיר לא ישתכח בבתיוכוו ארי כל דיוכול מחמצא וישתצי אנשא ההוא מכנשתא דישראל בגיורא ובציבא דארעא:

(כ) כל מחמצת לא תאכלו בכל מושבתים תאכלו מצות: (כ) כל מחמצת לא תאכלו בכל מושבתים תאכלו מצות: (כ) כל מחמצת לא תיכלון בכל מושבתים תיכלון פטירא:

(כא) ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן למשפחתים ושחטו הפסח: (כא) ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן למשפחתים ושחטו הפסח: (כא) וקרא משה לכל סבי ישראל ואמר להון אתנגידו וסיבו לכוון (מן בני) ענא לורעיתכוו וכוסו פסחא:

(כב) ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר: (כב) ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר: (כב) ותסבון אסרת

## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

אזובא ותטבלון בדמא דבמנא ותדון לשקפא ולתרוי ספיא מן דמא דבמנא ואתון לא תפקון אנש מתרע ביתיה עד צפרא:

(כג) ועבר יהוה לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח יהוה על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף: (כג) ועבר יהוה לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח יהוה על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף: (כג) ויתגלי יי לממחי ית מצרים ויחזי ית דמא על שקפא ועל תרוי ספיא ויחוס יי על תרעא ולא ישבוק לחבלא למיעל לבתיכון לממחי:

(כד) ושמרתם את הדבר הזה לחק לה ולבגיה עד עולם: (כד) ושמרתם את הדבר הזה לחק לה ולבגיה עד עולם: (כד) ותשרון ית פתגמא הדיו לקים לה ולבגיה עד עלם:

(כה) והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן יהוה לכם באשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת: (כה) והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן יהוה לכם באשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת: (כה) ויהי ארי תעלו לארעא דיתו יי לבון כמא די מליל ותשרון ית פלחנא הדיו:

(כו) והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם: (כו) והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם: (כו) ויהי ארי ימרון לבון בניכון מה פלחנא הדיו לבון:

(כז) ואמרתם זבח פסח הוא ליהוה אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו: (כז) ואמרתם זבח פסח הוא ליהוה אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו: (כז) ותימרון דפח תיס הוא קדם יי די חס על בתי בני ישראל במצרים פד הוה מחי ית מצראי וית בתנא שזיב וקרע עמא וסגידו:

(כח) וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה יהוה את משה ואהרן כן עשו: (כח) וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה יהוה את משה ואהרן כן עשו: (כח) ואזלו ועבדו בני ישראל כמא דפקיד יי ית משה ואהרן כן עבדו:

(כט) ויהי בחצי הלילה ויהוה הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה: (כט) ויהי בחצי הלילה ויהוה הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה: (כט) והוה בפלגות ליליא ויי קטל כל בוכרא בארעא דמצרים מבוכרא דפרעה דעתיד למתב על כרסי מלכותיה עד בוכרא דשביא די בבית אסירי וכל בוכרא דבעירא:

(ל) ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדלה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת: (ל) ויקם פרעה לילה הוא וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדלה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת: (ל) וקם פרעה לילה הוא וכל עבדוהי וכל מצרים והות צוחתא רבתא במצרים ארי לית ביתא די לית הוה ביה תמן מתא:

(לא) ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את יהוה כדברכם: (לא) ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את יהוה כדברכם: (לא) וקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו פוקו מגו עמי אף אתון אף בני ישראל ואזילו פלחו קדם יי כמא דהויתון אמרוי:

(לב) גם צאנכם גם בקרכם קחו כאשר דברתם ולכו וברכתם גם אתי: (לב) גם צאנכם גם בקרכם קחו כאשר דברתם ולכו וברכתם גם אתי: (לב) אף ענכו אף תורכוו דברו כמא די מללתון ואזילו וצלו אף עלי:

## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

(לג) וּתְחַזֵּק מִצְרַיִם עַל הָעַם לְמַהֵר לְשַׁלְּחַם מִן הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ בְּלִנְי מִתַּיִם:  
 (לג) וּתְחַזֵּק מִצְרַיִם עַל הָעַם לְמַהֵר לְשַׁלְּחַם מִן הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ בְּלִנְי מִתַּיִם: (לג) וּתְחַזֵּק מִצְרַיִם  
 עַל עֲמָא לְאוּחָא לְשַׁלְּחָתְהוֹן מִן אַרְעָא אַרֵי אָמְרוּ בְּלִנְי מִתַּיִן:  
 (לד) וַיִּשָּׂא הָעַם אֶת בְּצֵקוֹ טָרָם יַחְמִץ מִשְׁאָרְתָם צָרְרָת בְּשִׁמְלָתָם עַל שְׂכָמָם:  
 (לד) וַיִּשָּׂא הָעַם אֶת בְּצֵקוֹ טָרָם יַחְמִץ מִשְׁאָרְתָם צָרְרָת בְּשִׁמְלָתָם עַל שְׂכָמָם: (לד) וַיִּשָּׂא עֲמָא  
 יַת לִישִׁיהוֹן עַד לֹא חָמַע מוֹתֵר אַצְוִתְהוֹן צָרִיר בְּלִבְשִׁיהוֹן עַל כַּתְפִּיהוֹן:  
 (לה) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּדְבַר מֹשֶׁה וַיִּשְׁאֲלוּ מִמִּצְרַיִם כָּלִי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב  
 וּשְׂמֹלֹת: (לה) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עָשׂוּ כַּדְבַר מֹשֶׁה וַיִּשְׁאֲלוּ מִמִּצְרַיִם כָּלִי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב  
 וּשְׂמֹלֹת: (לה) וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדוּ כַּפְתָּגָמָא דְּמֹשֶׁה וּשְׂאִילוֹ מִמִּצְרַיִם מְנִין דְּכֶסֶף וּמְנִין דְּזָהָב וְלִבְוִשׁוֹן:  
 (לו) וַיְהוּהוּ נָתַן אֶת חֹן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׂאֲלוּם וַיִּנְצְלוּ אֶת מִצְרַיִם: (לו)  
 וַיְהוּהוּ נָתַן אֶת חֹן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׂאֲלוּם וַיִּנְצְלוּ אֶת מִצְרַיִם: (לו) וַיְיָ יְהִי יַת עֲמָא  
 לְרַחֲמִין בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וּשְׂאִילָנָן וְרוֹקִינָן יַת מִצְרַיִם:  
 (לז) וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִרְעַמְסֵס סַבְתָּה כָּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד  
 מִטָּף: (לז) וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִרְעַמְסֵס סַבְתָּה כָּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף:  
 (לז) וַיִּנְטְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִרְעַמְסֵס לְסַבְתָּה כָּשֵׁשׁ מֵאָה אֶלְפִין רַגְלָאין גְּבָרַיא בַר מִטְּפֵלָא:  
 (לח) וַיְגַם עַרְב רַב עֲלָה אֹתָם וַצֹּאן וּבָקֵר מִקְנֵה כַּבֵּד מְאֹד: (לח) וַיְגַם עַרְב רַב עֲלָה  
 אֹתָם וַצֹּאן וּבָקֵר מִקְנֵה כַּבֵּד מְאֹד: (לח) וַאֲף נִבְכָּרַאין סְגִיאין סְלִיקוּ עִמְהוֹן וְעֵנָא וְתוֹרִין בְּעִירָא סְגִי  
 לְחֵדָא:  
 (לט) וַיֵּאָפוּ אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חָמַץ כִּי גָרְשׁוּ  
 מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמַה וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם: (לט) וַיֵּאָפוּ אֶת הַבֶּצֶק  
 אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת מִצּוֹת כִּי לֹא חָמַץ כִּי גָרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמַה  
 וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם: (לט) וַאֲפֹ יַת לִישָׂא דִי אֲפִיקוּ מִמִּצְרַיִם גְּרִינָן פְּטִירָן אַרֵי לֹא חָמַע אַרֵי אֲתַרְכוּ  
 מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְאַתְעַכְבָּא וַאֲף זִוְרִין לֹא עֲבָדוּ לְהוֹן:  
 (מ) וּמוֹטֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם שְׁלָשִׁים שָׁנָה וָאֲרָבַע מֵאוֹת שָׁנָה:  
 (מ) וּמוֹטֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם שְׁלָשִׁים שָׁנָה וָאֲרָבַע מֵאוֹת שָׁנָה: (מ) וּמוֹטֵב בְּנֵי  
 יִשְׂרָאֵל דִּי יַתִּיבוּ בְּמִצְרַיִם אַרְבַּע מֵאָה וְתִלְתֵּין שָׁנִין:  
 (מא) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלָשִׁים שָׁנָה וָאֲרָבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יֵצְאוּ  
 כָּל עַבְאוֹת יְהוָה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (מא) וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלָשִׁים שָׁנָה וָאֲרָבַע מֵאוֹת שָׁנָה וַיְהִי  
 בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יֵצְאוּ כָּל עַבְאוֹת יְהוָה מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (מא) וְהָיָה מְסוֹף אַרְבַּע מֵאָה וְתִלְתֵּין שָׁנִין  
 וְהָיָה בְּכַרְוּ יוֹמָא דְּדַיִן נְפִיקוּ כָּל חִילָיא דִּי מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:  
 (מב) לַיִל שְׁמָרִים הוּא לִיהוָה לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם הוּא הַלֵּילָה הַזֶּה לִיְהוָה  
 שְׁמָרִים לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַרְתָּם: (מב) לַיִל שְׁמָרִים הוּא לִיְהוָה לְהוֹצִיאָם מֵאֶרֶץ  
 מִצְרַיִם הוּא הַלֵּילָה הַזֶּה לִיְהוָה שְׁמָרִים לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַרְתָּם: (מב) לַיִלִי נְטִיר הוּא קֶדָם יְיָ  
 לְאַפְקוֹתְהוֹן מֵאַרְעָא מִצְרַיִם הוּא לֵילָיא דְּדַיִן קֶדָם יְיָ נְטִירִין לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַרְתְּהוֹן:  
 (מג) וַיֵּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל בֶּן נֹכֵר לֹא יֵאכַל בּוֹ:  
 (מג) וַיֵּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֹאת חֻקַּת הַפֶּסַח כָּל בֶּן נֹכֵר לֹא יֵאכַל בּוֹ: (מג) וַיֵּאמֶר יְיָ  
 לְמֹשֶׁה וְלְאַהֲרֹן דָּא גְזִירַת פֶּסַחָא כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל דִּישְׁתַּמְד לֹא יִכּוֹל בִּיהָ:  
 (מד) וְכָל עֶבֶד אִישׁ מִקְנַת כֶּסֶף וּמִלִּתָּהּ אַתּוּ אֲזוּ יֵאכַל בּוֹ: (מד) וְכָל עֶבֶד אִישׁ  
 מִקְנַת כֶּסֶף וּמִלִּתָּהּ אַתּוּ אֲזוּ יֵאכַל בּוֹ: (מד) וְכָל עֶבֶד גֶּבֶר זַבְינֵי כְּסָפָא וְתַגְדָּן יִתִּיה בְּכֹן יִכּוֹל בִּיהָ:  
 (מה) תּוֹשֵׁב וְשֹׁכֵד לֹא יֵאכַל בּוֹ: (מה) תּוֹשֵׁב וְשֹׁכֵד לֹא יֵאכַל בּוֹ: (מה) תּוֹתְבָא וְאֶגִּירָא לֹא  
 יִכּוֹל בִּיהָ:



## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

- (מז) **בְּבֵית אֶחָד יֹאכֵל לֹא תוֹעִיָא מִן הַבֵּית מִן הַבֶּשֶׂר חוּצָה וְעַעֲם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ:** (מז) **בְּבֵית אֶחָד יֹאכֵל לֹא תוֹעִיָא מִן הַבֵּית מִן הַבֶּשֶׂר חוּצָה וְעַעֲם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ:** (מז) **בְּחִבּוּרָא חֵדָא יִתְאָכֵל לֹא תַפְיֵק מִן בֵּיתָא מִן בְּסָרָא לְכַרָּא וְגַרְמָא לֹא תַתְּבְרוּן בֵּיהּ:**  
**כְּל עַדְתִּי יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אִתּוּ:** (מז) **כְּל עַדְתִּי יִשְׂרָאֵל יַעֲשׂוּ אִתּוּ:** (מז) **כְּל כְּנִשְׂתָּא דִּישְׂרָאֵל יַעֲבְדוּן יִתִּיהּ:**
- (מח) **וְכִי יִגּוֹר אֶתְךָ גֵּר וְעָשָׂה פֶסַח לִיהוָה הַמּוֹל לֹו כָּל זָכָר וְאָז יִקָּרֵב לַעֲשׂוֹתוֹ וְהָיָה כַּאֲזֹרַח הָאָרֶץ וְכָל עָרֹל לֹא יֹאכֵל בּוֹ:** (מח) **וְכִי יִגּוֹר אֶתְךָ גֵּר וְעָשָׂה פֶסַח לִיהוָה הַמּוֹל לֹו כָּל זָכָר וְאָז יִקָּרֵב לַעֲשׂוֹתוֹ וְהָיָה כַּאֲזֹרַח הָאָרֶץ וְכָל עָרֹל לֹא יֹאכֵל בּוֹ:** (מח) **וְאִרֵי יִתְגַּדֵּר עַמְּךָ גֵּיזְרָא וְיַעֲבֹד פֶּסַחָא קֳדָם יְיָ מִגּוֹר לִיהּ כָּל דְּכוּרָא וְיִבְכוּ יִקָּרֵב לְמַעֲבְרֵיהּ וְיִהְיֵי כַּיִצְיָבָא דְאַרְעָא וְכָל עָרֹלָא לֹא יִכּוֹל בֵּיהּ:**
- (מט) **תּוֹרָה אַחַת יְהִיָּה לְאֲזֹרַח וְלַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם:** (מט) **תּוֹרָה אַחַת יְהִיָּה לְאֲזֹרַח וְלַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם:** (מט) **אֲזֹרִיתָא חֵדָא יְהֵא לְיִצְיָבָא וְלְגִיזְרָא דִּיתְגַּדֵּרוּן בֵּינֵיכוּן:**
- (נ) **וַיַּעֲשׂוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן בְּן עֶשְׂוֹ:** (נ) **וַיַּעֲשׂוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן בְּן עֶשְׂוֹ:** (נ) **וַיַּעֲשׂוּ כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּמָּא דִּי פְקִיד יְיָ יֵת מֹשֶׁה וְיֵת אַהֲרֹן בְּן עֶבְדוּ:**
- (נא) **וַיְהִי בְּעַעֲם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְהוָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל צְבָאוֹתָם:** (נא) **וַיְהִי בְּעַעֲם הַיּוֹם הַזֶּה הוֹצִיא יְהוָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל צְבָאוֹתָם:** (נא) **וְהָיָה בְּכֹרן יוֹמָא דְדִין אִפִּיק יְיָ יֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְעָא דְּמִצְרַיִם עַל חִלְיָהוּן:**
- יג (א) **וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:** (א) **וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר:** (א) **וּמְלִיל יְיָ עַם מֹשֶׁה לְמִימֹר:**
- (ב) **קִדְּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רְחֵם בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶדָם וּבְבִהֶמָּה לִי הוּא:** (ב) **קִדְּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רְחֵם בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאֶדָם וּבְבִהֶמָּה לִי הוּא:** (ב) **אֶקְדֵּשׁ קְדָמִי כָּל בּוֹכְרָא פֶתַח כָּל וְלֹדָא בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַנְשָׁא וּבְבַעֲיָרָא דִּילִי הוּא:**
- (ג) **וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאֵתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בָחֹק יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֹאכֵל חֶמֶץ:** (ג) **וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאֵתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים כִּי בָחֹק יָד הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה וְלֹא יֹאכֵל חֶמֶץ:** (ג) **וְאָמַר מֹשֶׁה לְעַמָּא הוּוּ דְכִרְוּ יֵת יוֹמָא דְדִין דִּי נִפְקַתוּן מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדוֹתָא אֲרִי בַחֲקוֹף יָדָא אִפִּיק יְיָ יִתְכוּן מִכָּא וְלֹא יִתְאָכֵל חֶמֶיִעַ:**
- (ד) **הַיּוֹם אֲתֶם יִצְאִים בְּחֻדְשׁ הָאֲבִיב:** (ד) **הַיּוֹם אֲתֶם יִצְאִים בְּחֻדְשׁ הָאֲבִיב:** (ד) **וְיֹמָא דִּין אַתּוּן נִפְקוּן בְּרִחָא דְאַבִּיבָא:**
- (ה) **וְהָיָה כִּי יִבְיָאָה יְהוָה אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתֵּיךָ לָתֵת לָךְ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ וְעַבְדְּתָא אֶת הָעַבְדָּה הַזֹּאת בְּחֻדְשׁ הַזֶּה:** (ה) **וְהָיָה כִּי יִבְיָאָה יְהוָה אֶל אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתֵּיךָ לָתֵת לָךְ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ וְעַבְדְּתָא אֶת הָעַבְדָּה הַזֹּאת בְּחֻדְשׁ הַזֶּה:** (ה) **וְיִהְיֵי אֲרִי יַעֲלֵמְךָ יְיָ לְאַרְעָא דְכְּנַעֲנָאָה וְחַתָּאִי וְאַמּוֹרָאִי וְחִוּאִי וַיְבוּסָאִי דִּי כְּוִיִּים לְאַבְתֵּיךָ לְמַתְּנָן לָךְ אֶרְעָא עַבְדָּא חֶלֶב וּדְבָשׁ וְתַפְלַח יֵת פֶּלְחָנָא חֵדָא בְּרִחָא דְדִין:**
- (ו) **שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכֵל מִצַּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חֵג לִיהוָה:** (ו) **שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכֵל מִצַּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חֵג לִיהוָה:** (ו) **שִׁבְעָא יוֹמִין תִּיכּוֹל פְּטִירָא וּבַיוֹמָא שְׁבִיעֵאָה חֵגָא קֳדָם יְיָ:**
- (ז) **שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכֵל מִצַּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חֵג לִיהוָה:** (ז) **שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכֵל מִצַּת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי חֵג לִיהוָה:** (ז) **שִׁבְעָא יוֹמִין תִּתְחַזֵּי לָךְ חֶמֶיִעַ וְלֹא יִתְחַזֵּי לָךְ חֶמֶיִעַ וְלֹא יִתְחַזֵּי לָךְ חֶמֶיִעַ וְלֹא יִתְחַזֵּי לָךְ חֶמֶיִעַ:**



## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

- (ח) והגדת לבנה ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים: (ח) והגדת לבנה ביום ההוא לאמר בעבור זה עשה יהוה לי בצאתי ממצרים: (ח) ותחוי לבנה ביומא ההוא למימר גדיל דין עבד יי לי במפקי ממצרים:
- (ט) והיה לה לאות על ידה ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת יהוה בפיה כי ביד חזקה הוצאה יהוה ממצרים: (ט) והיה לה לאות על ידה ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת יהוה בפיה כי ביד חזקה הוצאה יהוה ממצרים: (ט) ויהי לה לאת על ידה ולזכרנא בין עיניך גדיל תחי אורייתא דיי בפומיה ארי בידא תקיפא אפקה יי ממצרים:
- (י) ושמרת את החקה הזאת למועדה מימים ימימה: (י) ושמרת את החקה הזאת למועדה מימים ימימה: (י) ותטר ית קומא תרא לזמנה מזמן לזמן:
- (יא) והיה כי יבאה יהוה אל ארץ הכנעני כאשר נשבע לה ולאבותיה ונתנה לה: (יא) והיה כי יבאה יהוה אל ארץ הכנעני כאשר נשבע לה ולאבותיה ונתנה לה: (יא) ויהי ארי יעלמה יי לארעא דכנענאי כמה די קיים לה ולאבותיה ויתננה לה:
- (יב) והעברת כל פטר רחם ליהוה וכל פטר שגר בהמה אשר יהיה לה הזכרים ליהוה: (יב) והעברת כל פטר רחם ליהוה וכל פטר שגר בהמה אשר יהיה לה הזכרים ליהוה: (יב) ותעבר כל פתח ולדא קדם יי וכל פתח ולד בעירא די יהי לה דכריו תקדש קדם יי:
- (יג) וכל פטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם בבניה תפדה: (יג) וכל פטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם בבניה תפדה: (יג) וכל פתח (בוכרא) דחמרא תפרוק באמרא ואם לא תפרוק ותנקפיה וכל בוכרא דאנשא בבניה תפרוק:
- (יד) והיה כי ישאלך בנה מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים מבית עבדים: (יד) והיה כי ישאלך בנה מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים מבית עבדים: (יד) ויהי ארי ישאלנך בנה מחר למימר מא דא ותימר ליה בתקופ ידא אפקנא יי ממצרים מבית עבדותא:
- (טו) ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג יהוה כל בכור בארץ מצרים מפכר אדם ועד בכור בהמה על פן אני זבח ליהוה כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה: (טו) ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג יהוה כל בכור בארץ מצרים מפכר אדם ועד בכור בהמה על פן אני זבח ליהוה כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה: (טו) והיה ארי אקשי פרעה לשלחנא וקטל יי כל בוכרא בארעא דמצרים מבוכרא דאנשא ועד בוכרא דבעירא על פן אנא דבח קדם יי כל פתח ולדא דכריו וכל בוכרא דבני אפרוק:
- (טז) והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים: (טז) והיה לאות על ידכה ולטוטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו יהוה ממצרים: (טז) ויהי לאת על ידה ולתפליו בין עיניך ארי בתקופ ידא אפקנא יי ממצרים:

### רס"י

- (יד) לזכרון – לזכות: וחגותם אותו – ועדיין לא שמענו אי זה יום הזכרון ת"ל זכור (מכילתא) יום שהוא לך לזכרון אתה חוגגו את היום הזה אשר ילאתם למדנו שיום





## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

שלא נא' דורות וחקת עולם על המלאכה  
אלא על החגיגה לכך חזר ושנאו כאן שלא  
תאמר אזהרת כל מלאכה לא יעשה לא  
לדורות נאמרה אלא לאותו הדור:

(יח) עד יום האחד ועשרים – למה נא' והלא  
כבר נא' שבעת ימים לפי שנא' ימים לילות  
מנין ת"ל עד יום האחד וגו':

(יט) לא ימלא צבתיכם – מנין לגבולין ת"ל  
בכל גבולך. מה ת"ל צבתיכם מה ביתך  
ברשותך אף גבולך שברשותך יא' חמנו של  
נכרי שהוא אכל ישראל ולא קבל עליו  
אחריות: כי כל אוכל מחמנת – לענוש כרת  
על השאור והלא כבר ענש על החמץ אלא  
שלא תאמר חמץ שראוי לאכילה ענש עליו  
שאור שאינו ראוי לאכילה לא יענש עליו  
(מכילתא) ואם ענש על השאור ולא ענש על  
החמץ הייתי אומר שאור שהוא מחמץ אחרים  
ענש עליו חמץ שאינו מחמץ אחרים לא יענש  
עליו לכך נאמרו שניהם: בגר ובאורח הארץ  
– לפי שהנס נעשה לישראל הורג לרבות את  
הגרים:

(כ) מחמנת לא תאכלו – אזהרה על אכילת  
שאור: כל מחמנת – להביא את תערובתו:  
בכל מושצתיכם תאכלו מאות – זה בא ללמד  
שהוא ראוי לאכילת בכל מושצתיכם פרט  
למעשר שני וחלות תודה (מכילתא ע"ש)  
וְשֵׂאִינִס רְאוּס לִיאֲכַל בְּכָל מוֹסְצוֹת אֲלֵךְ  
צִירוּשָׁלַיִם:

(כא) משכו – מי שיש לו לאן ימשוך משכו:  
וקחו – מי שאין לו יקח מן השוק:  
למשפחתיכם – שה לבית אבות:

(כב) אזור – מין ירק שיש לו גבעולין: אגודת  
אזור – ג' קלחין קרויין אגודה: אשר בסף –  
בכלי כמו ספות כסף: מן הדם אשר בסף –  
למה חזר ושנאו שלא תאמר טבילה אחת  
לשלב המתנות לכך נאמר עוד אשר בסף  
שהוא כל נתינה ונתינה מן הדם אשר בסף  
על כל הגעה טבילה: ואם לא תלאו וגו' –  
מגיד שמאחר שנתנה רשות למשחית לחבל  
אינו מבחין בין לדיק לרשע ולילה רשות  
למחבלים הוא שנא' (תהלים קד) בו תרמוס  
כל חיתו יער:

היציאה הוא יום של זכרון ואיזה יום ילאו  
ת"ל (במדבר לג) ממהרת הפסח ילאו הוי  
אומר יום ט"ו בניסן הוא של יו"ט שהרי ליל  
ט"ו אכלו את הפסח ולבקר ילאו: לדרתיכם  
– שומע אני מיעוט דורות שנים תלמוד לומר  
חקת עולם תחגורו (מכילתא):

(טו) שבעת ימים – שטיינ"א של ימים:  
שבעת ימים מאות תאכלו – ובמקום אחר  
הוא אומר (דברים טז) ששת ימים תאכל מאות  
(פסחים קכ) למד על שביעי של פסח שאינו  
חובה לאכול מאה ובלבד שלא יאכל חמץ מנין  
אף ששה רשות ת"ל שבעת ימים זו מדה  
בתורה דבר שהיה בכלל ויא' מן הכלל ללמד  
לא ללמד על עמנו בלבד יא' אלא ללמד על  
הכלל כולו יא' מה שביעי רשות אף ששה  
רשות יכול אף לילה הראשון רשות ת"ל בערב  
תאכלו מאות הכתוב קבעו חובה (שם כח): אך  
ביום הראשון תשבתו שאור – מערב יו"ט  
וקרוי ראשון לפי שהוא לפני השבעה ומאינו  
מוקדם קרוי ראשון כמו (איוב טו) הראשון  
אדם תולד הלפני אדם נולדת או אינו אלא  
ראשון של שבעה ת"ל לא תשחט על חמץ לא  
תשחט הפסח ועדיין חמץ קיים (מכילתא):  
הנפש הוא – כשהיא בנפשה ובלעתה פרט  
לאנוס: מישראל – שומע אני תכרת מישראל  
ותלך לה לעם אחר ת"ל במקום אחר מלפני  
בכל מקום שהוא רשותי:

(טז) מקרא קדש – מקרא שם דבר קרא אותו  
קדש לאכילה ושתיה וכסות (מכילתא): לא  
יעשה בהם – אפי' ע"י אחרים: הוא לבדו –  
(יכול אף לעו"ג ת"ל הוא לבדו יעשה לכם  
לכם ולא לעו"ג) הוא ולא מכשיריו שאפשר  
לעשותו מערב יום טוב: לכל נפש – אפי'  
לבהמה יכול אף לנכרים ת"ל לכם (נ"א אך)  
(בינה כח ז"ר):

(יז) ושמרתם את המנות – שלא יבאו לידי  
חמוץ מכאן אמרו תפח תלטוש צנון. רבי  
יאשיה אומר אל תהי קורא את המנות אלא  
את המנות כדרך שאין מחמיצין את המנות  
כך אין מחמיצין את המנות אלא אם באה  
לידך עשה אותה מיד: ושמרתם את היום הזה  
– ממלאכה: לדרתיכם חקת עולם – לפי



## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

גם בני ישראל – הטף: ולכו עבדו וגו' כדברכם – הכל כמו שאמרתם ולא כמו שאמרתי אני בטל לא אשלח בטל מי ומי ההולכים בטל רק לאנכם ובקרכם יג. גם לאנכם גם בקרכם קחו. ומהו כאשר דברתם (שמות י) גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות: (לכ) קחו כאשר דברתם וברכתם גם אותי – התפללו עלי שלא אמות שאני זכור (מכילתא):

(לג) כלנו מתים – אמרו לא כגזרת משה הוא שהרי אמר ומת כל זכור וכאן אף הפשוטים מתים ה' או י' צבית א' (מכילתא):

(לד) טרם יחמץ – המצריים לא הגיחוס לשהות כדי חימוץ: משארותם – שירי מלה ומרור (מכילתא): על שכמם – אע"פ שבהמות הרבה הוליכו עמהם מחזבים היו את המזות (מכילתא):

(לה) כדבר משה – שאמר להם במצרים (שמות יא) וישאלו איש מאת רעהו: ושמלות – אף הן היו חשובות להם מן הכסף ומן הזהב והמאוחזר בפסוק חשוב (מכילתא):

(לו) וישאלום – אף מה שלא היו שואלים מהם היו נותנים להם אתה אומר אחד טול שנים וכן: וינלכו – ורוקינו:

(לז) מרעמסם סכותה – ק"ך מיל היו וזאו שם לפי שעה שנאמר (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים: הגברים – מצן עשרים שנה ומעלה:

(לח) ערב רב – תערובות אומות של גרים: (לט) עגות מזות – חררה של מלה זכא שלא החמיץ קרוי מלה: וגם לדה לא עשו להם – (מכילתא) לדרך. מגיד שבחן של ישראל שלא אמרו היאך נלא למדבר בלא לדה אלא האמינו והלכו הוא שמפורש בקבלה (ירמיהו ז) זכרתי לך חסד נעורידך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה ומה שכן מפורש אחריו קודם ישראל לה' וגו':

(מ) אשר יצבו במצרים – אחר שאר הישיבות שישבו גרים בארץ לא להם: שלשים שנה וארבע מאות שנה – צין הכל משנוולד יחזק עד עכשיו היו ארבע מאות שנה משהיה לו זרע לאברהם נתקיים כי גר יהיה זרעך

(כג) ופסח – וחמל וי"ל ודלג: ולא יתן המשחית – ולא יתן לו יכולת לבא כמו (בראשית לא) ולא נתנו אלהים להרע עמדי: (כה) והיה כי תבאו – תלה הכתוב מלה זו בביאתם לארץ ולא נתחייבו במדבר אלא בפסח אחד שעשו בשנה השנית על פי הדבור: כאשר דבר – והיכן דבר (שמות ו) והבאתי אתכם אל הארץ וגו':

(כז) ויקוד העם – על בשורת הגאולה וביאת הארץ ובשורת הבנים שיהיו להם:

(כח) וילכו ויעשו וגו' – (מכילתא) וכי כבר עשו והלא מראש חודש נאמר להם אלא מכיון שקבלו עליהם מעלה עליהם הכתוב כאלו עשו: וילכו ויעשו – אף ההליכה מנה הכתוב ליתן שכר להליכה ושכר לעשיה: כאשר איה ה' את משה ואהרן – להגיד שבחן של ישראל שלא הפילו דבר מכל מאות משה ואהרן ומהו כן עשו אף משה ואהרן כן עשו:

(כט) וה' – כל מקום שנא' וה' הוא וצית דינו שהו"ו לשון תוספת הוא כמו פלוני ופלוני: הכה כל זכור – אף של אומה אחרת והוא במצרים: מצבור פרעה – אף פרעה זכור הי' ונשתייר מן הזכורים ועליו הוא אומר (שמות ט) בעבור זאת העמדתיך: עד זכור השבי – שהיו שמחין לאידם של ישראל ועוד שלא יאמרו יראתנו הביאה הפורענות זו וזכור השפחה בכלל הי' שהרי מנה מן החשוב שבכלן עד הפחות וזכור השפחה חשוב מצבור השבי:

(ל) ויקם פרעה – ממטתו: לילה – ולא כדרך המלכים בשלש שעות ציוס: הוא – תחילה ואח"כ עבדיו מלמד שהיה הוא מחזר על בתי עבדיו ומעמידן: כי אין בית אשר אין שם מת – יש שם זכור מת אין שם זכור גדול שבבית קרוי זכור שנאמר (תהלים פט) אף אני זכור אתנהו ד"א מצריות מזנות תחת בעליהן ויולדות מרווקים פנויים והיו להם זכורות הרבה פעמים הם חמשה לאשה אחת כל אחד זכור לאביו:

(לא) ויקרא למשה ולאהרן לילה – מגיד שהיה מחזר על פתחי העיר ורועק היכן משה שרוי היכן אהרן שרוי: גם אתם – הגברים:



## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

ערל לא יאכל צו אלף כגון ערבי מהול וגבעוני מהול והוא תושב או שכיר:

(מו) צבית אחד יאכל – (מכילתא) בחבורה אחת שלף יעשו הגמנין עליו שתי חבורות ויחלקוהו. אתה אומר בחבורה אחת או אינו אלף צבית אחד כמשמעו וללמד שאם התחילו והיו אוכלים בחצר וירדו גשמים שלף יכנסו צבית ת"ל על הצתים אשר יאכלו אותו צהם מכאן שהאוכל אוכל צשני מקומות: לא תוליא מן הצבית – מן החבורה: ועלם לא תשצרו צו – הראוי לאכילה כגון שיס עליו כזית צקר יס צו משום צבירת עלם אין עליו כזית צקר או מוח אין צו משום צבירת עלם:

(מז) כל עדת ישראל יעשו אותו – למה נאמר לפי שהוא אומר בפסח מצרים שה צבית צבות שגמנו עליו למשפחות יכול אף פסח דורות כן תלמוד לומר כל עדת ישראל יעשו אותו:

(מח) ועשה פסח – יכול כל המתגייר יעשה פסח מיד תלמוד לומר והיה כאזרח הארץ מה אזרח צארבעה עשר אף גר צארבעה עשר: וכל ערל לא יאכל צו – להציא את שמתו אחיו מחמת מילה שאינו מומר לערלות ואינו נלמד מבן נכר לא יאכל צו:

(מט) תורה אחת וגו' – (מכילתא) להשוות גר לאזרח אף לשאר מלות צבתורה:

(צ) פטר כל רחם – שפתח את הרחם תחלה כמו (משלי יז) פוטר מים ראשית מדון וכן (תהלים צב) יפטירו צשפה יפתחו שפתים: לי הוא – לעלמי קנתיים ע"י שהכיתי צבורי מצרים:

(ג) זכור את היום הזה – למד שמזכירין יליאת מצרים צכל יום:

(ד) צחדש האציב – וכי לא היינו יודעין צאזיה חדש ילאו אלף כך אמר להם ראו חסד שגמלכם שהוליא אתכם צחדש שהוא כקר לצאת לא חמה ולא אנה ולא גשמים. וכן הוא אומר (תהלים סח) מוליא אסירים צבושרות חדש שהוא כקר לצאת:

(ה) אל ארץ הכנעני וגו' – (תנחומא) אע"פ שלף מנה אלף חמשה עממין כל צבעה גוים צמשמע שכולן צכלל כנעני הם ואתה

ושלשים שנה היו משגגזרה גזירת צין הצתרים עד שנוכל יאחק. וא"א לומר צאמ"ל לצדה שהרי קהת מן הצאים עם יעקב הי' לא וחשוב כל שנותיו וכל שנות עמרם צנו ושמונים של משה לא תמלאם כל כך וע"כ הרבה שנים היו לקהת עד שלף ירד למצרים והרבה משנות עמרם נבלעים צשנות קהת והרבה משמונים של משה נבלעים צשנות עמרם הרי שלף תמלא ד' מאות לצביאת מצרים והזקקה לומר על כרחך שאף שאר הישיבות נקראו גרות אפי' צחברון כענין שנאמר (צבראשית לה) אשר גר שם אברהם ויאחק ואומר (שמות ו) את ארץ מגוריהם אשר גרו צה לפיכך אתה כריך לומר כי גר יהיה זרעך משה' לו זרע. וכשתמנה ארבע מאות שנה משנוכל יאחק תמלא מציאתן למצרים עד יליאתן ר"י שנה וזה אחד מן הדברים ששינו לתלמי המלך:

(מא) ויהי מקץ שלשים שנה וגו' ויהי בעלם היום הזה – (מכילתא) מגיד שכיון שהגיע הקץ לא עכצו המקום כהרף עין צט"ו צניסן צאו מלצבי השרת אלף אברהם לצשרו צט"ו צניסן נולד יאחק וצט"ו צניסן נגזרה גזירת צין הצתרים:

(מב) ליל שמרים – שהיה הקצ"ה שומר ומלפה לו לקיים הצטחתו להוליאם מארץ מצרים: הוא הלילה הזה לה' – הוא הלילה שאמר לאברהם צלילה הזה אני גואל את צניד: שמרים לכל צני ישראל לדרתם – משומר וצא מן המזיקין כענין שנא' ולא יתן המשחית וגו':

(מג) זאת חקת הפסח – צי"ד צניסן נאמרה להם פרשה זו: כל צן נכר – שנתנכרו מעשו לאציו צצשמים. ואחד נכרי ואחד ישראל מומר צמשמע (מכילתא):

(מד) ומלתה אותו אז יאכל צו – רצו וצמות עא) מגיד שמילת עבדיו מעכצתו מלצכול צפסח דברי רבי יהושע. ר"א אומר אין מילת עבדיו מעכצתו מלצכול צפסח. א"כ מה ת"ל אז יאכל צו. העבד:

(מה) תושב – זה גר תושב: ושכיר – זה הנכרי ומה ת"ל והלא ערלים הם ונאמר וכל





## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

ושלחתו בלח עתו ולמדך הכתוב שהוא קדוש  
בזכורה לפטור את הבא אחריו ואף שאינו  
נפל קרוי שגר כמו שגר אלפיך. אבל זה לא  
בא אלא ללמד על הגבל שהרי כבר כתיב כל  
פטר רחם. ואם תאמר אף בכור בהמה  
טמאה במשמע בא ופירש במקום אחר  
בבקר ובאנך. לשון אחר יש לפרש והעברת  
כל פטר רחם בכור אדם הכתוב מדבר:

(יג) פטר חמור – ולא פטר שאר בהמה  
טמאה גזרת הכתוב הוא לפי שנמשלו בכורי  
מזרים לחמורים. ועוד שייעו את ישראל  
ביציאתן ממזרים (שאיין לך אחד מישראל שלא  
נטל הרבה חמורים) טעונים מכספם ומזהבם  
של מזרים: תפדה בשה – נותן שה לכהן  
ופטר חמור מותר בהגאה והשה חולין ביד  
כהן: וערפתו – עורפו בקופיץ מאחוריו  
והורגו. הוא הפסיד ממונו של כהן לפיכך  
יפסיד ממונו (מכילתא): וכל בכור אדם  
בבנין תפדה – חמש סלעים פדיונו קרוב  
במקום אחר:

(יד) כי ישאלך בנך מחר – יש מחר שהוא  
עכשיו ויש מחר שהוא לאחר זמן כגון זה וכגון  
(יהושע כב) מחר יאמרו בניכם לבנינו דבני גז  
ובני ראובן: מה זאת – זה תנוק טפס שאינו  
יודע להעמיק שאלתו וסותם ושואל מה זאת  
ובמקום אחר הוא אומר (דברים ו) מה  
העדות והחקים והמשפטים וגו' הרי זאת  
שאלת בן חכם. דברה תורה כנגד ארבעה  
בנים הם רשע ושאינו יודע לשאול והשואל  
דרך חכמה:

(טז) ולטוטפת בין עיניך – תפילין ועל שם  
שהם ארבעה בתים קרויין טטפת טט בתפי  
שתיים פת באפריקי שתיים (סנהדרין 7) ומנחם  
חזרו עם (יחזקאל כא) והטף אל דרום (מיכה  
3) אל תטיפו לשון דבור כמו ולזכרון בין  
עיניך האמורה בפרשה ראשונה שהרואה  
אותם קשורים בין העינים יזכור הנס וידבר  
בו:

ממשפחת כנען היתה שלא נקרא לה שם אלא  
כנעני: נשבע לאבותיך וגו' – באברהם הוא  
אומר (בראשית טו) ביום ההוא כרת ה' את  
אברם וגו' וזינחק הוא אומר (שם כו) גור  
בארץ הזאת וגו' וביעקב הוא אומר (שם כט)  
הארץ אשר אתה שוכב עליה וגו': זאת חלב  
ודבש – חלב זב מן העזים והדבש זב מן  
התמרים ומן התאנים (מגילה ו): את העבודה  
הזאת – (פסחים לו) של פסח והלא כבר  
נאמר למעלה והיה כי תבואו אל הארץ וגו'  
ולמה חזר ושנאה בשביל דבר שנתחדש בה.  
בפרשה ראשונה נאמר (שמות יב) והיה כי  
יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם  
בבן רשע הכתוב מדבר שהוליא את עצמו מן  
הכלל וכאן והגדת לבנך בבן שאינו יודע  
לשאול והכתוב מלמד שנתח לו אתה  
בדברי אגדה המושכים את הלב:

(ח) בעבור זה – בעבור שאקיים מצותי כגון  
פסח מצה ומרור הללו: עשה ה' לי – רמז  
תשובה לבן רשע לומר עשה ה' לי ולא לך  
שאלו היית שם לא היית כדאי ליגאל  
(מכילתא):

(ט) והיה לך לאות – יציאת מזרים תהיה לך  
לאות: על ידך ולזכרון בין עיניך – רואה  
לומר שתכתוב פרשיות הללו ותקשרם בראש  
ובזרוע: על ידך – יד שמאל לפיכך ידכה  
מלא בפרשה שניה (פסוק טז) לדרוש בה יד  
שהיא כהה (מכילתא מנחות לז):

(י) מימים ימימה – משנה לשנה (שם לו):  
(יא) והיה כי יביאך – יש מרבתינו שלמדו  
מכאן שלא קדשו בכורות הנוכלים במדבר  
והאומר שקדשו מפרש ביהא זו לומר אם  
תקיימוהו במדבר תזכו ליכנס לארץ  
ותקיימוהו שם (מכילתא): נשבע לך – והיכן  
נשבע לך (שמות ו) והבאתי אתכם אל הארץ  
אשר נשאתי וגו': ונתנה לך – (מכילתא) תהא  
בעיניך כאלו נתנה לך בו ביום ואל תהי  
בעיניך כירושא אבות:

(יב) והעברת – אין והעברת אלא לשון  
הפרשה וכן הוא אומר והעברתם את נחלתו  
לבתו: שגר בהמה – נפל שגרתו אמו

## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

### נביא – ירמיה מו'

(יג) הדבר אשר דבר יהוה אל ירמיהו הנביא לבוא נבוכדראצר מלך בבל להפכות את ארץ מצרים: (יד) הגידו במצרים והשמיעו במגדול והשמיעו בנח ובתחפנחס אמרו התניעב והכו לך כי אכלה חרב סביבי: (טו) מדוע נסחף אפיריה לא עמד כי יהוה הדפו: (טז) הרבה פושל גם נפל איש אל רעהו ויאמרו קומה ונשבה אל עמנו ואל ארץ מולדתנו מפני חרב היונה: (יז) קראו שם פרעה מלך מצרים שאון העביר המועד: (יח) חי אני נאם המלך יהוה צבאות שמו כי כתבור בהרים וככרמל בים יבוא: (יט) כלי גולה עשי לך יושבת בת מצרים כי נח לשמה תהיה ונצתה מאין יושב: (כ) עגלה יפה פיה מצרים קרץ מצפון בא בא: (כא) גם שכריה בקרבה פעגלי מרבק כי גם המה הפנו נסו יחדיו לא עמדו כי יום אידם בא עליהם עת פקדתם: (כב) קולה פנחש ילך כי בחיל ילכו ובקדמות באו לה פחטבי עצים: (כג) פרתו יערה נאם יהוה כי לא יחקר כי רבו מארבה ואין להם מספר: (כד) הבישה בת מצרים נתנה ביד עם צפון: (כה) אמר יהוה צבאות אלהי ישראל הנני פוקד אל אמון מנא ועל פרעה ועל מצרים ועל אלהיה ועל מלכיה ועל פרעה ועל הבטחים בו: (כו) ונתתים ביד מבקשי נפשם וביד נבוכדראצר מלך בבל וביד עבדיו ואחרי כן תשבן בימי קדם נאם יהוה: (כז) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושעה מרחוק ואת זרעה מארץ שבים ושב יעקב ושקט ושאנו ואין מחריד: (כח) אתה אל תירא עבדי יעקב נאם יהוה כי אתה אני כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתיה שמה ואתה לא אעשה כלה ויסרתיה למשפט ונקה לא אנקה:

### משנה – פרה פרק ה'

(א) המביא כלי חרס לחטאת, טובל, ולן על הכבשן. רבי יהודה אומר, אף מן הבית הוא מביא וכשר, שהכל נאמנים על החטאת. ובתרוומה, פותח את הכבשן ונוטל. רבי שמעון אומר, מן הסדר השני. רבי יוסי אומר, מן הסדר השלישי:

יהודה אומר אף מן הבית הוא מביא וכשר – דמהימנין ליה לעם הארץ אם אומר ששמרו על טהרת חטאת, כדלמרינן צפרק חומר בקודש דעמי הארץ נאמנים על טהרת יין לנסכים ושמן למנחות, שלא יהא כל אחד ואחד בונה צמה לעלמו ושורף פרה אדומה

רע"ב – (א) המביא כלי חרס לחטאת – שהולך אצל היוצר לקנות ממנו כלי חרס להניח בו אפר חטאת או מי חטאת: טובל ולן על הכבשן – מתחיל לשומרו בטהרה שלא יגע בהן עם הארץ מקודם שיגפרו בכבשן והוא גמר מלכתו לקבל טומאה: ר'



## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

לענמו והלכה כרבי יהודה: וכתרומה – אם מביא כלי חרס להניח בו תרומה: פות את הכבשן ונוטל – אע"ג שנגמר כרופן ולא שמרן. לכיון דעדיין לא נפתח ומלא אבק על גביו לא חיישינן שמא נגע בו עם הארץ, ללא החמיירו כתרומה: רבי שמעון אומר מסדר השני – אם פתח עם הארץ את הכבשן ונטל

(ב) המטביל כלי לחטאת במים שאינם ראויים לקדש, צריך לנגב. במים שהם ראויים לקדש, אינו צריך לנגב. אם להוסיף לתוכו מים מקדשיו, בין כף ובין כף צריך לנגב:

כראויין. אבל אם הטבילו להכניס לתוכו מים שכבר נתן עליהם את האפר, אפילו הטבילו במים חיים, כריך לנגב, שלא יתערבו שאינם מקודשים במקודשים, ותנן לקמן כלוחית של חטאת שנפל לתוכה מים פסול:

(ג) קרויה שהטבילוה במים שאין ראויין לקדש, מקדשין בה עד שתטמא. נטמאה, אין מקדשין בה. רבי יהושע אומר, אם מקדש הוא בה בתחלה, אף בסוף יקדש בה. אם אינו מקדש בה בסוף, אף לא בתחלה. בין כף ובין כף, לא יוסיף לתוכה מים מקדשים:

במים טמאים יותר מזמים שאינן ראויין לקדש. ור' יהושע משה מדותיו. דאי חיישת, הכא והכא תיחוש. ואי לא חיישת, הכא והכא לא תיחוש. אלא בין כך ובין כך, בין בתחלה אם הטבילה במים שאין ראויין לקדש וניגבה, בין בסוף כשנטמאת והטבילה אפילו כראויין לקדש וניגבה, לא יוסיף לתוכה מים מקודשים, דחיישינן שמא תפלוט. ואין הלכה כר' יהושע:

(ד) שפופרת שחתכה לחטאת, רבי אליעזר אומר, יטביל מיד. רבי יהושע אומר, יטמא ויטביל. הפל פשרים לקדש, חוץ מחרש שוטה וקטן. רבי יהודה מבטיר בקטן, ופוסל באשה ובאנדרוגינוס:

ואע"ג דטומאה זו אינה כריכה הערב שמא אלא טבילה בלבד, מכל מקום איכא הכירא, משום דלגבי פרת חטאת עשאוה כטמא מת בשביעי שלו ומטמא אדם וכלים, ואי איתא דפרה היתה כריכה הערב שמא, גם היא היתה כריכה: ר' יהושע אומר יטמא ויטביל – דבענין אחר ליכא הכירא, כיון דכלים הנגמרים בטרה כריכין טבילה לקודש, שמא נשאר בכלי רוק היוולא מפיו של עם הארץ ועדיין הוא לא בשעת גמרו של כלי ומטמאו.

רע"ב – (ז) המטביל כלי לחטאת – כלי שטף שהטבילו כדי למלואות בו מים ולקדש באפר, אם הטבילו במים שאין ראויין לקדש כגון במי מקוה שאינם מים חיים: כריך לנגב – הכלי. שמא יתערבו שאינם ראויים

(ג) קרויה – דלעת יבשה חלולה שאוצרים בה מים: שהטבילה – מעלה בעלמא לחטאת ולא משום טומאה, דהא בחדשה מיירי שלא נטמאת מעולם: במים שאין ראויין לקדש מקדשים בה – לאחר שנגבה. ולא חיישינן שמא בלעה מים שאין ראויין לקדש ותחזור ותפלוט: נטמאה אין מקדשים בה – ואע"פ שחזר והטבילה. דחיישינן שמא תפלוט משקין טמאים הבלועים בה, דקסברי רבנן דמחמרינן טפי

(ז) שפופרת – של קנה: שחתכה – תיקנה לשום צד מי חטאת או אפר חטאת אפילו חתכה חבר שאינו חשוד על הטומאה: ר' אליעזר אומר יטביל מיד – ואיכא היכרא דפרה נעשית בטבול יום, משום דכלים הנגמרים בטרה כריכין טבילה לקודש, שמא נשאר בכלי רוק היוולא מפיו של עם הארץ ועדיין הוא לא בשעת גמרו של כלי ומטמאו.



## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

למדנו שכל הכשר לאסיפת אפרה כשר לקידוש: ר' יהושע מכשיר בקטן ופוסל באשה – לאס איתא לכל הכשר באסיפה כשר בקידוש, לכתוב ולקח לשון יחיד בקידוש כי היכי דכתב ואסף לשון יחיד באסיפה, מאי ולקחו, לאפילו הגך דפסולים התם, כשרים הכא, כגון קטן אצל אשה לא, דכתיב ונתן ולא ונתנה (יג):

(ח) **בְּכֹל הַבָּלִים מְקַדְּשִׁים, אֲפֹלוּ בְּכָלִי גְלָלִים, בְּכָלִי אֲבָנִים, וּבְכָלִי אֲדָמָה. וּבִסְפִינָה מְקַדְּשִׁין בָּהּ. אִין מְקַדְּשִׁין לֹא בְּדַפְנוֹת הַבָּלִים, וְלֹא בְּשׂוּלֵי הַמַּחֲזִי, וְלֹא בְּמִגּוּפַת הַחֶבֶת, וְלֹא בְּחַפְנָיו, מִפְּנֵי שְׂאִין מְמַלְאִין וְאִין מְקַדְּשִׁין וְאִין מִזִּין מִי חֲטָאת אֱלֹא בְּכָלִי. אִין מִצִּילִין בְּצִמִּיד פְּתִיל אֱלֹא בָלִים, שְׂאִין מִצִּילִים מִיָּד בְּלִי חֶרֶס אֱלֹא בָלִים:**

מטומאת אוהל המת על ידי צמיד פתיל, אלא כלים: שאין מצילין מאויר כלי חרס אלא כלים – שאם יפול שרץ באויר כלי חרס, טמא כל מה שצחוכו אע"פ שלא נגע בהו, חוץ מכלים שאין מיטמאין מאויר כלי חרס, ואין כלים מיטמאין מאויר כלי חרס: שאין מצילין – כמו ואין מצילין. דוגמתו בריש פרק קמא דביצה שאפר כירה מוכן הוא, ואמר רבה בגמרא (דף טו) הכי קאמר, ואפר כירה מוכן הוא (יח):

(ו) **בֵּיצַת הַיּוֹצְרִים, בְּשֶׁרָה. רַבִּי יוֹסִי פּוֹסֵל. בֵּיצַת הַתְּרַנְגְּלָת, רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה מְבַשְׂרִין, וְחֻכְמִים פּוֹסְלִין:**

פוסל – דלא חשיב לה כלי. ואין הלכה כר' יוסי: ביצת התרנגולת – קליפתה החיונה: וחכמים פוסלים – שאינה חשובה כלי. והלכה כחכמים:

(ז) **הַשְּׂקֵת שֶׁבִּסְלַע, אִין מְמַלְאִין בָּהּ וְאִין מְקַדְּשִׁין בָּהּ וְאִין מִזִּין מִמֶּנָּה וְאִינָה צְרִיכָה צִמִּיד פְּתִיל וְאִינָה פּוֹסְלָת אֶת הַמְּקִנָּה. הִיתָה כְּלִי וְחֻבְרָה בְּסִיד, מְמַלְאִין בָּהּ וּמְקַדְּשִׁין בָּהּ וּמִזִּין מִמֶּנָּה וְצְרִיכָה צִמִּיד פְּתִיל וּפּוֹסְלָת אֶת הַמְּקִנָּה. נִקְבָּה מִלְּמִטָּן וּפְקָקָה בְּסִמְרִטוּט, הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ פְּסוּלִין, מִפְּנֵי שְׂאִינָן עֵגְלִים כְּלִי. מִן הַצֵּד וּפְקָקָה בְּסִמְרִטוּט, הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ כְּשֵׁרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵם עֵגְלִים כְּלִי. עֲשׂוּ לָהּ עֵטְרָה שֶׁל טִיט וְהִלְכוּ הַמַּיִם לְשָׁם, פְּסוּלִין. אִם הָיָה בָּרִיא כְּדֵי שִׁינְטֵל עִמָּה, בְּשֵׁרִים:**

לה לרך חור שצדופנה ומשקין בה הבהמות. והכא מיירי בסלע מחובר שחקו, אין נחשב

והלכה כר' יהושע: הכל כשרים לקדש – כל הטהורים כשרים להשליך האפר על גבי המים ואפילו נשים. דכתיב גבי אסיפת אפר הפרה ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח מחוץ למחנה, ודרשין איש, להכשיר את הזר. טהור, ואפילו אשה והניח, מי איש צו לעת להניח, פרט לחרש שטהו וקטן שאין בהו לעת להניח. ובתר [אסיפת אפרה] כתיבא הך עבודה לקידוש ואין עבודה מפסקת בינתים,

(ה) **בְּכֹל הַבָּלִים מְקַדְּשִׁים, אֲפֹלוּ בְּכָלִי גְלָלִים, בְּכָלִי אֲבָנִים, וּבְכָלִי אֲדָמָה. וּבִסְפִינָה מְקַדְּשִׁין בָּהּ. אִין מְקַדְּשִׁין לֹא בְּדַפְנוֹת הַבָּלִים, וְלֹא בְּשׂוּלֵי הַמַּחֲזִי, וְלֹא בְּמִגּוּפַת הַחֶבֶת, וְלֹא בְּחַפְנָיו, מִפְּנֵי שְׂאִין מְמַלְאִין וְאִין מְקַדְּשִׁין וְאִין מִזִּין מִי חֲטָאת אֱלֹא בְּכָלִי. אִין מִצִּילִין בְּצִמִּיד פְּתִיל אֱלֹא בָלִים, שְׂאִין מִצִּילִים מִיָּד בְּלִי חֶרֶס אֱלֹא בָלִים:**

רע"ב – (ה) **בְּכֹל הַבָּלִים מְקַדְּשִׁים – בִּין שֶׁל עַץ בִּין שֶׁל עֵסֶם בִּין שֶׁל זְכוּכִית, וְאִפִּילוּ בְּכָלִי גְלָלִים לֹא חֲשִׁיבִי כְּלִי לַעֲנִין טוּמְאָה לֹא מַדְבְּרֵי תוֹרָה וְלֹא מַדְבְּרֵי סוּפְרִים, דְּכֻתִּיב מִים חַיִּים אֵל כְּלִי וְלֹא כְּתִיב אֵל הַכְּלִי: מַחֲזִי – כְּלִי גָדוֹל שֶׁל חֶרֶס שְׁקוּרִין צַעֲרֵבֵי אֶלְמַחְגִּי"ר. וּבִקְרָה הָאֶחָד מִמֶּנּוּ עֲשׂוּי כְּדַמּוֹת בֵּית יָד וְהוּא שׂוּלֵי הַמַּחֲזִי. כִּךְ פִּירֵשׁ הַרַמְבַּ"ם: וְאִין מִזִּין אֲלֹא בְּכָלִי – כְּלוּמַר, שְׂכָרִיךְ שִׁיהִיו הַמַּיִם בְּכָלִי בַשַּׁעַת הַהַזָּה: אִין מִצִּילִין – כֹּל מַה שְּׂצַחוּכָה**

(ו) **בֵּיצַת הַיּוֹצְרִים, בְּשֶׁרָה. רַבִּי יוֹסִי פּוֹסֵל. בֵּיצַת הַתְּרַנְגְּלָת, רַבִּי מֵאִיר וְרַבִּי יְהוּדָה מְבַשְׂרִין, וְחֻכְמִים פּוֹסְלִין:**

רע"ב – (ו) **בֵּיצַת הַיּוֹצְרִים – כֹּל כְּלִי שֶׁמִּתְחִיל יוֹצֵר חֶרֶס לַעֲשׂוֹת, עוֹשֶׂה תְּחִילָה הַחֹמֶר עֵגוּל כְּלוּמַר בֵּיצָה וְעוֹשֶׂה לָּהּ בֵּיצָה קְבוֹל: כִּשְׂרָה – לְקַדֵּשׁ בָּהּ מִי חֲטָאת: וְר' יוֹסִי**

(ז) **הַשְּׂקֵת שֶׁבִּסְלַע, אִין מְמַלְאִין בָּהּ וְאִין מְקַדְּשִׁין בָּהּ וְאִין מִזִּין מִמֶּנָּה וְאִינָה צְרִיכָה צִמִּיד פְּתִיל וְאִינָה פּוֹסְלָת אֶת הַמְּקִנָּה. הִיתָה כְּלִי וְחֻבְרָה בְּסִיד, מְמַלְאִין בָּהּ וּמְקַדְּשִׁין בָּהּ וּמִזִּין מִמֶּנָּה וְצְרִיכָה צִמִּיד פְּתִיל וּפּוֹסְלָת אֶת הַמְּקִנָּה. נִקְבָּה מִלְּמִטָּן וּפְקָקָה בְּסִמְרִטוּט, הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ פְּסוּלִין, מִפְּנֵי שְׂאִינָן עֵגְלִים כְּלִי. מִן הַצֵּד וּפְקָקָה בְּסִמְרִטוּט, הַמַּיִם שֶׁבְּתוֹכָהּ כְּשֵׁרִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵם עֵגְלִים כְּלִי. עֲשׂוּ לָהּ עֵטְרָה שֶׁל טִיט וְהִלְכוּ הַמַּיִם לְשָׁם, פְּסוּלִין. אִם הָיָה בָּרִיא כְּדֵי שִׁינְטֵל עִמָּה, בְּשֵׁרִים:**

רע"ב – (ז) **הַשְּׂקֵת שֶׁבִּסְלַע – שׂוֹקֵת הִיא אֲבָן חֲלוּלָה שֶׁעַל שַׁפַּת הַמַּעֲוִן וְהַמַּיִם נִכְנָסִים**



## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

שלמטה מצטלו מחורת כלי, דסתימה של סמרטוט לא משוי לי כלי. אבל כשהנקב מן הכל יק תורת כלי עליו ומקדשים צמים שצתוכס שהרי הכלי מסבבן, והיינו עגולים כלי: עשה לה עטרה – שוקת תלושה שחיברה צסיד שהיא חסובה כלי ועשה שפה של טיט לפיה סביר ונתמלחה השוקת מים עד שנתמלחה גם השפה, המים פסולים לקדש, לפי שאין התוספתא נחשבת כלי: ואם היה צריא – כלומר אם השפר הזאת חזקה ומהודקת צשוקת עד שאילו תנטל השוקת תנטל גם השפה עמה, כשרים:

(ח) שְׁתֵּי שְׁקֵתוֹת שְׂבָאָבֹן אַחַת, קֹדֶשׁ אַחַת מֵהֶם, הַמִּים שְׂבִשְׁנֵיהָ אֵינָן מְקַדְּשִׁין. הָיוּ נְקֻבוֹת זו לְזוֹ בְּשִׁפּוּפְרֵת הַנּוֹד, אוֹ שְׁהִיוּ הַמִּים צָפִין עַל גְּבִיהֶן אֶפְלוּ בְּקִלְפֵת הַשּׁוֹם, וְקֹדֶשׁ אֶת אַחַת מֵהֶן, הַמִּים שְׂבִשְׁנֵיהָ מְקַדְּשִׁין:

הראשונות של פס היד חוזרות צו צריות, לא הגודל אלא האצבעות הסמוכות לו: או שהיו מים צפין על גביהן – כגון שכותל האמצעי המפסיק צין שתי השקתות נמוך משאר הכתלים: כקליפת השום – כשנתמלאו שתיהן, צפין המים על המחיצה האמצעית כקליפת השום:

(ט) שְׁתֵּי אֲבָנִים שֶׁהָקִיפֵן זו לְזוֹ וְעִשָּׂאן שְׂנַחֲלָקָה, הַמִּים שְׂבִינֵיהֶם אֵינָן מְקַדְּשִׁין. עִשָּׂאן בְּסִיד אוֹ בְּגַפְסִים וְהֵן יְכוּלוֹת לְהִנָּטֵל בְּאַחַת, הַמִּים שְׂבִינֵיהֶם מְקַדְּשִׁין:

אלא לראותן צצסדק לא נכנס צהן הקידוש: גפסים – מין סיד הוא ולצן ציותר וקורין לו צלע"ז ייס"ז גיפס:

כלי הואיל ולא היה עליו קס כלי תלוש. ואפילו היה תלוש [אלא] שחיברו ולצסוף חקקו: ואינה צריכה צמיד פחיל – אם היתה צאוהל המת, מאלת על מה צצתוכה צכיסוי לצד צלא צמיד פחיל, לפי שאינה חסובה כלי אלא צבור ודות שמיילין על מה צצתוכן צכיסוי צלא צמיד פחיל, כדתנן פרק ה' לדהלות (משנה ו): ואינה פוסלת את המקוה – אם [נפלו] מי גשמים מתוכה למקוה, אין נחשבים מים שאובים לפסול את המקוה: ופקה – סתמה: מפני שאינם עגולים כלי – כלומר שאין כלי מסבב את המים, דנקב

רע"ב – (ח) שתי שקתות צצאצן – הכא מיירי צאן המיטלטלת שאינה סלע מחובר, ושתי שיקתות הללו תורת כלי יק להן: קדש אחת מהן – שנתן אפר פרה צמים צצאחת מהן: כשפופרת הנוד – כמין קנה שנותן על פי הנוד צצו מריקים היין או המים צתוך הנוד. ושיעורו כדי שיהיו שתי אצבעות

רע"ב – (ט) שהקיפן – סמכן זו אלל זו. לצון [ואין] מקיפין שתי חציות דמסכת צילה: המים צצנייהן – צצין שתי עריצות ושצין סדק של שוקת – אצל שאר המים מקודשין.

### גמרא – נדה דף יז' ע"ב

אמר רבי שמעון בן יוחאי ארבעה דברים הקדוש ברוך הוא שונאן ואני איני אוהבן הנכנס לביתו פתאום ואצ"ל לבית חבירו והאוחז באמה ומשתין ומשתין מים ערום לפני מטתו והמשמש מטתו בפני כל חי אמר ליה רב יהודה לשמואל ואפי' לפני עכברים א"ל שינא לא אלא כגון של בית פלוני שמשמשין מטותיהן בפני עבדיהם ושפחותיהם ואינהו מאי דרוש שבו





## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

לכם פה עם החמוד עם הדומה לחמוד רבה בר רב הונא מקרקש זגי  
דכילתא אביי באלי דידיבי רבא באלי פרוחי:

### קש"י על הגמלא

מקרקש זגי – פעמונים החלויים ככילה      שלא לשמש מטחו זפני כל חי: פרוחי –  
שכזיב מטחו מקשקשן זעת תשמיש לסור זני      יתוסיס:  
זיתו משס: זאלי דידיבי – מגרש הזזזביס

### זוהר – יתרו דף פח' ע"ב

אמר רבי אלעזר לאבוי, אלין סעודתי הין מתתקנין. אמר ליה, ליליא  
דשבתא, פתיב, והרפתיך על במתי ארץ. ביה בליליא, מתברכא  
מטרוניתא, וכלהו חקל תפוחין, ומתברכא פתוריה דבר נש, ונשמתא  
אתוספת, וההוא ליליא, חדוה דמטרוניתא הוי. ובעי בר נש למחדי  
בחדוותא, ולמיכל סעודתא דמטרוניתא:  
ביומא דשבתא, בסעודתא תניינא, פתיב (ישעיה נח) אז תתענג על יי. על יי  
ודאי. דההיא שעתא אתגליא עתיקא קדישא, וכלהו עלמין בחדוותא,  
ושלימו וחדוותא דעתיקא עבדינן, וסעודתא דיליה הוא ודאי:  
בסעודתא תליתאה דשבתא, פתיב והאכלתיך נחלת יעקב אביה. דא היא  
סעודתא דזעיר אפין, דהוי בשלימותא. וכלהו שיתא יומין, מההוא שלימו  
מתברכין. ובעי בר נש למחדי בסעודתיה, ולאשלאמא אלין סעודתי, דאינון  
סעודתי מהימנותא שלימתא, דזרעא קדישא דישראל, די מהימנותא עלאה,  
דהא דילהון היא, ולא דעמין עובדי עבודת פוכבים ומזלות. ובגיני כן  
אמר, (שמות לא) ביני ובין בני ישראל:

### הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פ"ה

(טז) כלים הדומים זה לזה ואינן ניכרין אלא בעיון הרבה אסור להקריבן לאור הנר  
ולהבחין ביניהן שמא ישכח ויטה לפיכך שמש שאינו קבוע אסור לו לבדוק כוסות  
וקערות לאור הנר מפני שאינו מכירן בין בנר של שמן זית בין בנר של נפט שאורו רב  
אבל שמש קבוע מותר לו לבדוק לאור הנר כוסות וקערות מפני שאינו צריך עיון הרבה



## חק לישראל – פרשת בא יום ו'

ואם היה נר של שמן זית אין מורין לו לבדוק ואע"פ שהוא מותר גזירה שמא יסתפק ממנו. [השגת הראב"ד – כלים הדומים זה לזה ואינן ניכרין אלא בעיון וכו' עד לפיכך שמש שאינו קבוע וכו' א"א בלבול גדול אני רואה בכאן לפי הגמרא והמבין יעיין]:  
 (ז) נר שאחורי הדלת אסור לפתוח הדלת ולנעול כדרכו מפני שהוא מכבהו אלא יזהר בשעה שפותח ובשעה שנועל ואסור לפתוח את הדלת כנגד המדורה בשבת כדי שתהא הרוח מנשבת בה ואע"פ שאין שם אלא רוח מצויה ומניחין הנר של שבת על גבי אילן המחובר לקרקע ואינו חושש:

### מוסר – מלוקט

כְּשֵׁם שֶׁהַחֹלֶה זָהִיר וְזָרִיז לְבַקֵּשׁ רֹפֵא מוּמָחָה וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְרְפֹאוֹתָו וְנוֹדֵר לוֹ כַּמָּה מַעוֹת וּמְכַבְּדוֹ כְּבוֹד גָּדוֹל כִּי יֵרָא מְאֹד מִחֲלָיו. קַל וְחוֹמֵר שֶׁצָּרִיף לַעֲשׂוֹת כֵּן עַל רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ שֶׁהוּא הַחֹלִי הָעֵיקָרִי וְהַמְדוּדָה הָעֵצוּם וַיִּבְקֹשׁ רְפוּאָתוֹ מִפִּי סוֹפְרִים וּמִפִּי סְפָרִים לְתַקֵּן אֲשֶׁר עוֹת וּלְתַקֵּן אֲשֶׁר קָלַקַל וּלְלַקֵּט אֲשֶׁר פָּזַר. וַיִּכְנַע מְאֹד וַיִּשְׁמַע לְקוֹל מוֹדִים. וְאַחַר אֲשֶׁר יִתְבוֹנֵן בְּחֹלִי נַפְשׁוֹ מִכָּל הַפְּגָמִים אֲשֶׁר פָּגַם בְּנַפְשׁוֹ. יוֹדִיעַ מְכַאוֹבָיו לְרֹפֵא הַנֶּפֶשׁ יִנְחָהוּ בְּמַעֲגָלֵי צַדֵּק וַיִּמְהַר לְאַחֲזוֹ בְּסִדְרֵי תְשׁוּבָה כְּכֹל אֲשֶׁר יִשִּׁית עָלָיו. וְהוּא הַטּוֹב הַחֶפֶץ בְּתְשׁוּבַת הַשְּׂבִים יַעֲזֹרְהוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמוֹ רוֹכֵב שָׁמַיִם בְּעֵזְרוֹ בְּהָלוֹ נְרוֹ:

### לע"נ

זאב ואיים בן שרה, יונתן בן צדיקה, משה דוד בן סוזנה מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סוזנה מלכה בת שמואל, דניאלה פורטונה בת רזל, צדיקה בת שרה ז"ל